

SJAJ – UDRUGA ZA DRUŠTVENU AFIRMACIJU OSOBA S DUŠEVNIM SMETNJAMA
MEDULIĆEVA 13, 10 000 ZAGREB
www.sjaj.hr

MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH
Trg hrvatskih velikana 6, 10 000 Zagreb

Zagreb, 22. veljače 2012.

PREDMET: primjedbe na Nacrt prijedloga Zakona o socijalnoj skrbi

Poštovani,

temeljem javnog poziva Ministarstva socijalne politike i mladih na dostavljanje prijedloga, komentara i primjedbi na Nacrt prijedloga Zakona o socijalnoj skrbi od 16. veljače 2012. dostavljamo Vam primjedbe kako slijedi:

I. U nacrtu zakonskog prijedloga izostavljene su odredbe sadašnjeg Zakona o socijalnoj skrbi u vezi imovinskog cenzusa za ostvarivanje prava na novčane naknade koji se u ovom trenutku vezuje uz vrijednost imovine prema proračunskoj osnovici za naknade i davanja. Na taj način imovinski cenzus za ostvarivanje prava na novčane naknade je postrožen, ali on ujedno ne odgovara individualnim potrebama korisnika i može dovesti do nepravednog isključivanja graničnih korisnika.

Naime, ako korisnik samac ima nekretninu koja je veća od $35m^2$, odnosno $42m^2$ ako se radi o korisniku s invaliditetom, uz odstupanje od $10m^2$, svaki manji višak u ukupnoj površini četvornih metara te nekretnine smatraće se prema predloženom Nacrtu prijedloga Zakona o socijalnoj skrbi imovinom koja je prepreka za ostvarivanje prava na novčane naknade. Tako će korisnik kojemu višak nekretnine predstavlja svega nekoliko četvornih metara, neovisno o stvarnoj vrijednosti te imovine, biti prisiljen tu imovinu prodati u cijelosti što će u konačnici dovesti do dodatnog osiromašenja korisnika i posljedično njihove trajnije ovisnosti o sustavu socijalne skrbi.

Smatramo da je zakonodavac sadašnjim zakonskim rješenjem pravilno riješio takve granične situacije vezujući višak imovine uz njezinu aktualnu vrijednost i odredivši imovinski cenzus za ostvarivanje prava na novčane naknade vrijednošću imovine korisnika te da takve odredbe trebaju ostati i u novom zakonskom rješenju.

II. Svojim dopisom od 16. siječnja 2012. godine kojim smo dostavili Radnoj skupini za izradu novog Zakona o socijalnoj skrbi okvirne preporuke za reformu sustava socijalne skrbi upozorili smo i na odredbu koja je ostala sadržana i u ovom Nacrtu, sada iz čl. 71. st. 2. al. 2. Tom odredbom priznaje se pravo na doplatak za pomoći i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o prihodovnom i imovinskom cenzusu, osobama koje su potpuno lišene poslovne sposobnosti.

Kako je čl. 12. st. 2. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (NN 6/07, 5/08-Međunarodni ugovori) propisano da sve osobe s invaliditetom imaju jednako pravo na poslovnu sposobnost kao i ostali građani, to je protivno toj Konvenciji bilo kakvo povezivanje prava građana sa ograničenjem

poslovne sposobnosti. Smatramo da je neprimjerno da u vrijeme kada je Republika Hrvatska preuzela na sebe obavezu reforme sustava skrbništva za odrasle osobe na način da se napusti sustav lišenja poslovne sposobnosti i uvede sustav podrške pri donošenju odluka, sustav socijalne skrbi novčanu naknadu za osobe s teškim invaliditetom pretvara u povlasticu koja potiče lišenje poslovne sposobnosti.

Naime, iz prakse rada sa članovima i korisnicima udruge Sjaj, utvrdili smo da liječnici psihijatri, socijalni radnici i drugi stručnjaci povezani sa zdravstvenom zaštitom i sustavom socijalne skrbi, upućuju svoje pacijente i korisnike na lišenje poslovne sposobnosti kao najlakši način ostvarenja prava na novčane naknade, s obzirom da kada je osoba u potpunosti lišena poslovne sposobnosti ona ne mora prolaziti kroz ispitni postupak koji je za druge korisnike potreban za ostvarivanje tih prava. Smatramo da predložena odredba, koja je preuzeta iz postojećeg Zakona o socijalnoj skrbi, potiče na lišenje poslovne sposobnosti radi ostvarivanja prava kao povlastica i da takvo zakonsko rješenje nije prihvatljivo te da navedenu odredbu treba obrisati iz novog prijedloga Zakona.

III. Držimo da je pohvalno što novi prijedlog Zakona o socijalnoj skrbi ne sadrži koncesije i licenciranje u sustavu socijalne skrbi, s obzirom da je to predstavljalo vrlo zahtjevan teret za nove pružatelje socijalnih usluga, posebice za udruge kao pružatelje takvih usluga. Međutim, držimo da je neovisno o odredbama Zakona o socijalnoj skrbi potrebno poraditi na socijalnoj politici koja je fleksibilnija za stvaranje mreže socijalnih usluga s obzirom da dosadašnja praksa pokazuje da i kada se putem javnog natječaja javljaju pružatelji socijalnih usluga da oni zapravo već moraju imati uspostavljene kapacitete prema određenim standardima kvalitete što je zapravo moguće samo za one pružatelje usluga koji su se time ranije već bavili. Prethodna uspostava svih kapaciteta, odnosno početno ulaganje, moguće je samo za pravne osobe koje svojom djelatnošću stječu dobit, ali je nemoguće za udruge kao neprofitne organizacije koje nemaju resursa za ulaganje u uspostavu kapaciteta prije početka pružanja usluga. Skrećemo pozornost da je problem početnog ulaganja u Republici Sloveniji, primjerice, riješen na način da pravna osoba mora uspostaviti kapacitete odmah po ugovaranju pružanja socijalnih usluga, a da prethodna uspostava tih kapaciteta nije preuvjet ugovaranja pružanja socijalnih usluga čime su u stvaranju mreže socijalnih usluga neprofitne organizacije izjednačene sa pravnim osobama koje stvaraju dobit.

Nadamo se da će naslov prihvatići naše sugestije!

Srdačan pozdrav,

Kristijan Grđan, v.r.
koordinator Sjaja